

i o koutou tuahine kei taka ki tenei mate whakaharahara atu i te ao. Ki te korero kino mai te tangata kaua e kata atu engari riria atu, whakahaweatia kia kore ai e rekareka a muri atu. Kei te pehea koutou mo a tatou tamariki kua whanau poriro nei, nga mea i tae ki nga kura nunui, nga mea kaore i te kura, a tae rawa ki nga tamariki tino rangatira te tapuhi haere i te tamariki poriro? He mate tenei, e te iwi, he mate, he mate; patua, rongoatia, takahia ki raro!

Heoi ano.
NA TE MAHARA.

TE AUTE KARETI.

Ki te Etita o Te Pipiwharauroa,

E hoa tena koe i runga i tau mahi atahua. Tena koe, te kai-whakapuaki korero hei tohutohu, hei whakanahau, i te iwi. Ma te Atua koe e tiaki, e whakakaha ki te whakahaere i ta tatou mauu i a Te Pipiwharauroa.

E hoa, ki taku whakaaro he mea tika ano kia tukua atu etahi korero o konei hei haringa ma ta tatou mauu, kia mohio ai te Iwi Maori me nga matua o nga tamariki, ki nga mahi me te ahua o te kainga e nohoia atu nei e a ratou tamariki.

No te 29 o nga ra o Pepuere nei i timata ai te kura. Ko nga tamariki katoa kua tae mai i mulane e 76, e ngari kei te haere mai ano etahi.

He tokomaha nga tamariki i puta atu ki waho o te kura i tera tau, he tokomaha ano hoki nga tamariki i uru hou mai ki te kura i tenei tau. I penei te wehewehenga o nga tamariki o tenei tau:—No Ngatiporou 28, no Ngati-kahungunu 10, no te Whanau-a-Apanui 1, no Ngati-raukawa 4, no Ngati-paia 2, no Ngati-awa 1, no Ngati-apa 2, no Ngapuhi 3, no Whanganui 4, no Waikato 3, no Ngaitahu 1, no Rangitaane 1, no Ngati-toa 4, no Ngati-Pakeha 12. He nui te whakanui o nga tangata e tae mai ana ki konei ki te kaha o Ngatiporou ki te tukutuku i a ratou tamariki ki te kura.

Nga mahita Maori o tenei tau ko W. E. Teramea me T. Ngatai. Ko Ware Waitai no tera tau i mutu ai tana whakaako, kua riro ki Taranaki, hei hea mo Rev. Peneti ki te kauwhau i te Rongo-pai o Ihu Karaiti ki era wahi.

Tokotoru nga tamariki o Te Aute i paahi i te whakamatautauranga a te Kawanatanga (Matriculation) i te tau ka taha nei:—Ko Tere Ngatai, no Ngatiporou; ko A. H. Cato he pakeha no Te Wairoa, me E. H. Sherburd no Kaiapo. He tokomaha nga tamariki kei te kura mo taua whakamatautauranga i tenei tau.

Ko te moni a Te Makarini i tenei tau i riro i a Watene Puketoki no te Whanau-a-Apanui me Ngatiporou, i a Paaka Turei o te kura o Rangitukia, wahi o Ngatiporou, i a Nutana Keiha o te kura o Mangere, wahi o Akarana. Ko te wha tenei o nga tau e riro tonu ana te moni a Te Makarini i te kura o Rangitukia.

He tokomaha nga tamariki pakeke o Te Aute kaore i hoki mai i tenei tau. Ko Wi Paraire kua riro kei tera Motu kei te kura mimita. Ko Rihara Paraone, no Ngapuhi, kei te kura mimita ano. Ko Manuera Poata, no Ngapuhi, kei te ako ki te mahi pirihimana. Tera atu te tokomahatanga o nga tamariki i puta atu i tera tau, engari kaore i te mohiotia a ratou mahi inaianei.

Kua rongo pea koutou ki te ope hoia o Te Aute Kareti. I tae ta matou ope hoia ki Nepia i te 20 o nga ra o Pepuere nei, ki te whakanui i te haerega o nga hoia o Nepia ki Taranawaara. Tino nui atu te tangata i tae ki Nepia i taua ra, ki te whakaaro iho i tata ki te 19,000, i tata hoki ki te ngahuru nga ope hoia. I mua atu o te ekena o nga hoia mo Taranawaara ki runga tima, ka haerea e matou etahi o nga tiriti o te taone. He nua whakarangi nga ropu hoia, ko nga tangata mo te haere ki waenganui. E rua nga peene ki mua haere ai, kotahi ki muri. He nui te whakanui o te pakeha ki to matou pai ki te whakautu. Ka atahua te kakahu heramana ki te mau mai i runga i te tamariki Maori, hapai mai hoki i te pu me te peneti, whitihi mai hoki te heari, ka kino te haere. Tena kei roto i nga ngakau o etahi... i tae ki reira i taua ra e maharahara ana. I te mea e eke ana nga tangata mo te haere ki Taranawaara ki runga tima, ka tatakia ta matou haka. Tutu ana te puehu! Ngare are te whenua! Auahi ana te haere! Ki te whakaaro ake mehemea ko te ope tenei mo te haere ki Taranawaara tera e rere te wairua o te Poraki waho.

Ka marama ki a koutou, e te Iwi, te ahua me nga mahi o te kainga e nohoia atu nei e a koutou tamariki. Kei te kaha matou ki te whai i te matauranga o te Pakeha, kaore hoki i te mahue ki muri i ana mahi ahureka. E kore e wareware i a matou a taua mahi ahureka a te Maori.

Heoi ra e Te Pipiwharauroa, e te mauu pai rawa, nga toru kupu nei hei haringa atu mau ki nga marae o te Iwi Maori. Kanui to matou ora.

Heoi ano e te Etita,
Kia ora tonu koe,
NA TE AUTE.

Maehe 5th. 1900.